ПРОТОКОЛ № 3
засідання Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 6 березня 2026 року

Місце проведення: у зв'язку з подовженням дії воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» засідання відбувається в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів Наукового комітету (далі – НК) проводиться онлайн шляхом приєднання до відеоконференції (ідентифікатор відеоконференції 836 3594 5430).

За результатами реєстрації членів НК о 17:00 год. 6.03.2026 р. присутні члени НК у кількості 19 осіб.

Поіменно:

АНДРУЩАК Анатолій Степанович, АНТОНЮК Олександра Вікторівна, БАХМАТ Наталія Валеріївна, БЕРЦИК Петер Петерович, ВИНОГРАДОВА Оксана Миколаївна, ДЕМЧЕНКО Віктор Олексійович, КОРЧИН Олександр Юрійович, ОСТАШ Богдан Омелянович, ЧОРНОУС Анатолій Миколайович, ШЕВЧУК Оксана Олегівна, ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Станіслав Йосипович, ЄРМАКОВА Ольга Анатоліївна, МЕРКУЛОВ Олексій Євгенович, ПОГОРЄЛОВ Максим Володимирович, ПРУС В'ячеслав В'ячеславович, ТАРШИН Володимир Анатолійович, ЧОРНОУС Анатолій Миколайович, ШАРАПОВ Сергій Геннадійович, ШИВАНЮК Владислав Миколайович.

У засіданні бере участь у якості запрошеної особи Координатор німецько-української дослідницької співпраці Еріх Бістрікер.

Присутні на засіданні також старші референти секретаріату Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Л. Арнаутова, І. Іванчук, З. Пахнюк.

Головуюча на засіданні – голова Наукового комітету О. Антонюк.

Головуюча представила проєкт порядку денного і запропонувала внести зміни та доповнити його питанням «Про погодження проєкту довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкту штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України, розглянувши питання першим, наступні – в порядку черговості:

1. **Про погодження проєкту довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкту штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України.**

Доповідачі: Антонюк О.В., Прус В.В., Вільчинський С. Й.

2. **Про затвердження Порядку залучення членів Наукового комітету попередніх скликань та зовнішніх осіб до роботи в статусі радника, консультанта або експерта.**

Доповідачі: Антонюк О.В., Прус В.В.

3. **Про затвердження змін до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.**

Доповідачі: Антонюк О.В., Вільчинський С. Й., Чорноус А. С.

4. **Про затвердження форм та вимог до оформлення і подачі документів кандидата у члени Наукової ради Національного фонду досліджень.**

Доповідачі: Антонюк О.В., Вільчинський С. Й.

5. **Різне.**

Доповідачі: члени Наукового комітету

Результати голосування: За – 19, «Утримались» - немає, «Проти» – немає.
Порядок денний схвалено.

Засідання переходить до обговорення питань порядку денного.

1. **Перше питання порядку денного** – Про погодження проєкту довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкту штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, як поінформувала, що відповідно до пункту 31 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2018 р. № 528, Національним фондом досліджень України (далі – НФДУ) листом від 05.03.2026 № 2-3/443 надіслано на погодження до НК проєкт довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкт штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України.

НФДУ зазначає, що необхідність внесення змін обумовлена потребою приведення бюджетних (фінансових) показників у відповідність до вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, а також необхідністю забезпечення виконання умов грантових угод: від 23.08.2023 р № 101132682 (акронім проєкту «HEOinUA»), між Національним фондом досліджень України та Європейською Комісією; від 16.10.2023 р. № 101129085 (акронім проєкту «Open4UA»), між Національним університетом «Львівська політехніка» та Європейським виконавчим агентством з освіти та культури, одним із бенефіціарів/реципієнтів якої є НФДУ; від 29.10.2024 р. № 101188315 (акронім проєкту «LUKE») між Німецьким аерокосмічним центром та Європейською дослідницькою виконавчою агенцією, одним із бенефіціарів/реципієнтів якої є НФДУ.

У зв'язку з тим, що були уточнені обсяги надходження видатків по Офісу «Горизонт Європа», необхідно відкоригувати кошторис і штатний розпис під цей кошторис.

В обговоренні взяли участь: В. Шиванюк, В. Прус, О. Меркулов, С. Вільчинський, О. Антонюк, В. Демченко, А. Чорноус, П. Берцик, О. Шевчук.

Головуюча ставить на голосування питання про погодження проєкту довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкту штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України.

«За» - 16, «Проти» – немає, «Утримались» - 3.

ВИРІШИЛИ: погодити проєкт довідки про зміни до кошторису на 2026 рік та проєкт штатного розпису дирекції Національного фонду досліджень України на 2026 рік за спеціальним фондом Державного бюджету України.

2. **Друге питання порядку денного** – Про затвердження Порядку залучення членів Наукового комітету попередніх скликань та зовнішніх осіб до роботи в статусі радника, консультанта або експерта СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала про роботу членів НК з підготовки документу та додатка до нього.

В. Прус навів уточнену назву документа - «Порядок залучення зовнішніх осіб до діяльності Наукового комітету в статусі радника, консультанта або експерта», зазначив про врахування зауважень та пропозицій членів НК.

В обговоренні взяли участь: О. Антонюк, В. Демченко, В. Прус.

Головуюча ставить на голосування питання про затвердження Порядку залучення зовнішніх осіб до діяльності Наукового комітету в статусі радника, консультанта або експерта.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: затвердити Порядок залучення зовнішніх осіб до діяльності Наукового комітету в статусі радника, консультанта або експерта.

3. Третє питання порядку денного – Про затвердження змін до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

СЛУХАЛИ:

голову Наукового комітету О. Антонюк, яка поінформувала, що Науковий комітет, як Ідентифікаційний комітет Національного фонду досліджень забезпечує проведення конкурсного відбору у члени Наукової ради, яка є колегіальним органом управління НФДУ.

Конкурс проводиться відповідно до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України, зміни до якого були розроблені підкомітетом «Співпраця з Фондом».

С. Вільчинський озвучив зміст внесених змін, якими розширено перелік суб'єктів подання щодо дострокового припинення повноважень члена Наукової ради; уточнено вимоги до подання інформації про документи, що підтверджують постійне місце роботи (за наявності); передбачено положення щодо наявності або відсутності наукової співпраці з державою-агресором; врегульовано питання оприлюднення поточних переліків кандидатів і підтвердження стажу перебування на посаді наукового (науково-педагогічного) працівника на підприємстві.

Співдоповідачі зазначили, що з приводу змін до Положення були проведені відкриті консультації з міжнародними та вітчизняними науковими експертами, зокрема з Координатором німецько-української дослідницької співпраці Еріхом Бістрікером, професором фізики Лейденського університету (Нідерланди), членом Колегії міжнародних радників НФДУ Олексієм Боярським та професором імені Йоганна Ґутенберга (м. Майнц, Німеччина) доктором Марком Вандерхагеном.

В обговоренні взяли участь: С. Шарапов, О. Корчин, О. Антонюк, С. Вільчинський, М. Погорєлов.

Головуюча ставить на голосування питання про затвердження змін до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

«За» - 19, «Проти» – немає «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: затвердити зміни до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

4. **Четверте питання порядку денного** – Про затвердження форм та вимог до оформлення і подачі документів кандидата у члени Наукової ради Національного фонду досліджень.

СЛУХАЛИ:

О. Антонюк, яка повідомила, що в перелік документів імплементовані зміни, які внесені до проєкту Положення, а також додано одну заяву в довільній формі. В Анкету включено також умову щодо підтвердження достовірності поданих даних.

В обговоренні взяли участь: С. Вільчинський, О. Антонюк.

Головуюча ставить на голосування питання про затвердження форм (заяви, анкети кандидата, згоди кандидата на обробку персональних даних) та

вимог до оформлення і подачі документів кандидата у члени Наукової ради Національного фонду досліджень.

«За» - 19, «Проти» – немає, «Утримались» - немає.

ВИРІШИЛИ: затвердити форми (заяви, анкети кандидата, згоди кандидата на обробку персональних даних) та вимоги до оформлення і подачі документів кандидата у члени Наукової ради Національного фонду досліджень.

П'яте питання порядку денного – Різне.

Обговорено результати оцінки ефективності бюджетної програми за 2025 рік. За результатами обговорення визначено, що Паспорт бюджетної програми не в повній мірі відображає показники діяльності Наукового комітету, зокрема роботи:

утворених у Науковому комітеті постійних або тимчасових робочих груп (підкомітетів) з окремих питань;

в робочих групах Міністерства освіти і науки, профільного Комітету Верховної Ради України, до складу яких делеговано членів Наукового комітету;

з виконання функції Наглядової ради Національного фонду досліджень України: (підготовлено НПА, опрацьовано та погоджено документи Фонду, взято участь в робочих групах, зокрема з огляду витрат, змін до законодавства стосовно надання грантової підтримки);

виконання функції Ідентифікаційного комітету для Наукової ради Національного фонду досліджень України (конкурсний відбір, подання звіту Національній раді з питань розвитку науки і технологій, підготовка Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради та внесення змін до нього, підготовка розпорядження Кабінету Міністрів України про затвердження складу Наукової ради);

підготовка пропозицій щодо визначення пріоритетів розвитку науки і техніки та заходів з їх реалізації (робота в робочій групі спільно з МОН);

підготовка пропозицій щодо інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий простір та Європейський дослідницький простір з урахуванням національних інтересів (робота в робочій групі спільно з МОН);

підготовка та оприлюднення щорічної доповіді про стан та перспективи розвитку сфери наукової та науково-технічної діяльності України, включаючи стан виконання Україною пріоритетів Європейського дослідницького простору та надання пропозицій щодо плану їх реалізації на наступний рік (розпочато роботу робочої групи на громадських засадах);

взаємодія з відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій (здійснюється без можливості відшкодування закордонних відряджень);

ініціювання і замовлення прогнозних та форсайтних досліджень у галузі науки, технологій, інновацій (розпочато роботу робочої групи, яка на громадських засадах супроводжує виконання форсайтних досліджень командою-переможцем конкурсу державного замовлення);

надання пропозицій щодо принципів наукової етики та механізмів контролю за їх дотриманням (НК як Наглядова рада НФДУ взяв участь в опрацюванні та наданні пропозицій до Положення про дотримання принципів наукової етики та запобігання конфлікту інтересів під час проведення конкурсних відборів, наукової і науково-технічної експертизи проектів та розгляду заявок на одержання грантової підтримки, що подаються до Національного фонду досліджень України);

надання пропозицій щодо розвитку наукової та науково-технічної сфери в Україні (необхідне поновлення роботи робочої групи).

О. Антонюк зазначила, що мова йде про необхідність поставити деякі завдання на виконання зовнішнім виконавцям, аби відповідні роботи проводилися під керівництвом НК і для цього потрібен певний ресурс. Раніше кошти під деякі з цих завдань були виділені в межах бюджетної програми, але з початком російської агресії були секвестровані та більше не виділялися.

В. Демченко запропонував це питання опрацювати робочою групою Національної ради «Наука для політики». Зазначив, що галузева наука наразі функціонує недостатньо ефективно та потребує вдосконалення механізмів організації і взаємодії. Зокрема, доцільним видається запровадження експериментального нормативного механізму (постанови), який би врегулював залучення аутсорсингових науково-дослідних робіт.

На практиці міністерства не завжди мають чітке розуміння щодо формування наукових завдань, визначення очікуваних результатів та механізмів контролю їх виконання. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні ефективної моделі співпраці, яка забезпечить тісну взаємодію між міністерствами, науковою спільнотою та потенційними виконавцями науково-дослідних робіт.

Такий підхід дозволить сформувати своєрідний симбіоз між замовниками та виконавцями наукових досліджень, що сприятиме більш чіткому визначенню пріоритетів, підвищенню якості наукових результатів і ефективнішому використанню ресурсів.

Запрошений п. Еріх Бістрікер додав, що, до прикладу, такий досвід є у Міністерства з питань досліджень, технологій та космосу Федеративної Республіки Німеччина, коли на конкурсних засадах відбирається організація, яка працює за його завданнями (наразі це - DLR PT). Ця організація супроводжує різні аспекти міжнародної співпраці для Міністерства. Розпочиналась її робота з 5 осіб, зараз вона налічує більше 100. Це не є співробітники Міністерства, що дозволяє дуже гнучко підходити до того, щоб адаптувати цю структуру під потреби Міністерства.

О. Антонюк зазначила, що такий досвід можна спробувати імплементувати у власних інструментах та сформулювала шляхи: 1) перед початком формування бюджетного запиту внести зміни до бюджетної програми та звернутись до відповідних органів по процедурі; 2) через робочу групу Національної ради.

Інформацію взято до уваги.

За результатами засідання члени Наукового комітету одноголосно вирішили доручити голові НК:

- підготувати листа та відповідний пакет документів, звернутись до головного розпорядника бюджетних коштів щодо можливості внесення змін та доповнення розділів «Завдання», «Напрями використання коштів», «Результативні показники» Паспорта бюджетної програми (КПКВК 0411200), бюджетного запиту, обсягу бюджетного призначення та кошторису на наступний бюджетний рік;
- зробити запит на отримання інформації від Міністерства освіти і науки щодо ефективності моделі функціонування програми із замовлення міністерствами наукових робіт;
- розглянути можливість про системну залученість науковців до співпраці з різними міністерствами через робочу групу «Наука для політики», запросити керівника та членів проєкту з інтеграції науковців до роботи кожного з 24 міністерств, що передбачатиме організацію системної співпраці, в межах якої науковці зможуть надавати фахову підтримку у формуванні наукових завдань, підготовці дослідницьких проєктів та оцінці їх результатів.

Голова
Наукового комітету **О. В. Антонюк**

Секретар Наукового
комітету **О. О. Шевчук**